

УДК 378

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-2\(32\)-1097-1107](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-2(32)-1097-1107)

Купчак Тетяна Зеновіївна Заслужений працівник культури України, старший викладач кафедри філософії та педагогіки, керівник відділу соціально-культурного розвитку, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів, <https://orcid.org/0000-0002-9354-7675>

Смолінська Олеся Євгенівна доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри філософії та педагогіки, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів, <https://orcid.org/0000-0003-1612-2830>

ДОСЛІДЖЕННЯ РОДОВОДУ ЯК ПРАКТИЧНА КОМПОНЕНТА ДИСЦИПЛІН «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ» ТА «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Анотація. Стаття присвячена дослідженню родоводу як практичної складової навчальних дисциплін «Історія та культура України» та «Історія української культури». Родовід є важливим інструментом для розуміння історичних, культурних та соціальних процесів, що відбувалися в Україні. Через вивчення родоводів можна з'ясувати не лише персональну історію окремих родин, а й відслідкувати взаємозв'язки між різними поколіннями, їхній внесок у розвиток нації, а також розкрити важливі аспекти національної самосвідомості.

У статті окреслені методологічні підходи до використання родоводів в освітньому процесі, зокрема у контексті гуманітарних дисциплін. Акцентується увага на значенні родоводів для збереження та передачі історичної пам'яті, а також для формування у студентів критичного мислення, аналітичних навичок і розуміння власного місця в історії. Вивчення родоводів сприяє інтеграції знань з історії, культури, антропології та генеалогії, що дозволяє створити багатогранний образ національної ідентичності у молодих людей.

Особливу увагу звернено на застосування родовідних досліджень у рамках навчальних курсів, де студенти мають можливість працювати з реальними історичними джерелами, аналізувати документи й інтерв'ю, а також розвивати здатність реконструювати історичні події крізь призму особистих історій. Особливо розглянуто переваги такого підходу, зокрема

розвиток у студентів інтересу до власної спадщини та поглиблення розуміння культури як сукупності індивідуального й колективного досвіду.

Використання родоводів як практичного інструменту в рамках засвоєння змісту освітніх компонент «Історія та культура України» та «Історія української культури» сприяє не лише академічному розвитку, але й культурному відродженню нації, що є актуальним для сучасної української освіти. У статті також запропоновані шляхи інтеграції родовідних досліджень в освітні програми, зокрема через створення міждисциплінарних курсів та проєктів, які дозволяють студентам глибше пізнати культурну спадщину та історичну значущість родових ліній.

Ключові слова: вища освіта, викладання, генеалогічне дерево, родовід, літопис

Kupchak Tetyana Zenoviyivna Honored Worker of Culture of Ukraine, senior lecturer of the Department of Philosophy and Pedagogy, Head of the Department of Social and Cultural Development, Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv, Lviv, <https://orcid.org/0000-0002-9354-7675>

Smolinska Olesia Yevhenivna Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Philosophy and Pedagogy, Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv, Lviv, <https://orcid.org/0000-0003-1612-2830>

PEDIGREE STUDY AS A PRACTICAL COMPONENT OF THE DISCIPLINES “HISTORY AND CULTURE OF UKRAINE” AND “HISTORY OF UKRAINIAN CULTURE”

Abstract. The article is devoted to the study of the pedigree as a practical component of the academic disciplines “History and Culture of Ukraine” and “History of Ukrainian Culture”. The pedigree is an important tool for understanding the historical, cultural and social processes that took place in Ukraine. Through the study of pedigrees, one can find out not only the personal history of individual families, but also trace the relationships between different generations, their contribution to the development of the nation, and also reveal important aspects of national identity.

The article outlines methodological approaches to the use of pedigrees in the educational process, in particular in the context of humanitarian disciplines. The emphasis is on the importance of genealogies for the preservation and transmission of historical memory, as well as for the formation of critical

thinking, analytical skills and understanding of one's own place in history in students. The study of genealogies contributes to the integration of knowledge of history, culture, anthropology and genealogy, which allows creating a multifaceted image of national identity in young people.

Particular attention is paid to the use of genealogical research within the framework of educational courses, where students have the opportunity to work with real historical sources, analyze documents and interviews, and develop the ability to reconstruct historical events through the prism of personal stories. The advantages of such an approach are separately considered, in particular, the development of interest in students' own heritage and a deepening understanding of culture as a set of individual and collective experience.

The use of genealogies as a practical tool in the framework of mastering the content of the educational components "History and Culture of Ukraine" and "History of Ukrainian Culture" contributes not only to academic development, but also to the cultural revival of the nation, which is relevant for modern Ukrainian education. The article also suggests ways to integrate genealogical research into educational programs, in particular through the creation of interdisciplinary courses and projects that allow students to learn more deeply about the cultural heritage and historical significance of family lines.

Keywords: higher education, teaching, family tree, genealogy, chronicle

Постановка проблеми. На початку відновлення Незалежності України постало питання про формування національної ідентичності громадян України та ролі культури й освіти у цьому процесі. Власне культура була визначена як основний стрижень, навколо якого формується єдність моральних, політичних, інтелектуальних цінностей. Відповідно освіта стала способом трансляції цих цінностей для молоді. Це й обґрунтувало доцільність упровадження до освітніх програм ЗВО навчальних дисциплін «Історія української культури», «Історія та культура України».

Проте викладання цих освітніх компонент упереваж зосередилось на особливій увазі до вивчення сучасного стану культури та історії. Що ж до минушини, то, як писав Вілен Горський, основний акцент фокусується на занепаді (аж до повної нівеляції) поняття культури, зведенні її винятково до художньої творчості [1]. В результаті нівелюється багатюща скарбниця історії та культури України, та й, зрештою, ці дисципліни стали нецікавими для студентства. На цій проблемі зосередили свою увагу науковці В. Горський, Л. Довга та М. Лігус. Зокрема Лариса Довга зі співавторкою в статті «Українська культура» як дослідницьке поле та навчальна дисципліна: пропозиції до вирішення назрілих проблем» зазначають що:

«підручники, присвячені їй, фактично не пропонували нічого нового у порівнянні зі шкільними підручниками історії чи літератури» [2, с. 218].

Власне В. Горський пропонує осмислювати національну культуру як таку форму буття, що поєднує в собі результати різноманітних типів діяльності [1]. Відчуття своєї належності до історії свого народу та відобразитися в дзеркалі минулого можна лише крізь призму життя людей, їхніх пошуків, прагнень та основних принципів побудови життєвих стратегій. Для того, щоб історія національної культури була корисною студентам, її слід вивчати і подавати, наголошуючи на особистісному вимірі світогляду в кожній культурно-історичній епосі. Цю ж ідею цілісності та філософсько-культурологічного підходу було реалізовано у нашій попередній публікації [3].

Мета статті – обґрунтування доцільності проведення генеалогічних досліджень як практичної складової вивчення історико-культурних дисциплін у вищій освіті.

Виклад основного матеріалу. Власне з метою заохочення молоді до вивчення і дослідження минулого, в програму навчальної дисципліни «Історія української культури» та «Історія та культура України» у ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, введено практичну компоненту – науково-практичну розвідку «Мій родовід». Родовідна пам'ять – унікальне явище в українській культурі. У давнину було обов'язком знати поіменно свій родовід від сьомого коліна. Пам'ять про своїх предків була природною потребою. Триматися свого родоvodu, оберігаючи в такий спосіб сімейні реліквії та традиції, передаючи їх у спадок наступним поколінням, було обов'язком.

У радянські часи питання походження бажано було не піднімати. Люди, які мали «несвідомих» родичів, приховували відомості про них, аби позбутися постійної загрози переслідувань для них чи для їхніх дітей. Дехто навіть після розпаду тоталітарної імперії воліє не чіпати минулого. Унаслідок нищівної політики радянської влади люди втратили почуття роду, відчуття спадковості поколінь, своєї невинуватої присутності на цьому світі. Сьогодні все більша кількість науковців та звичайних людей звертають увагу на дослідження своїх родоводів. Таке дослідження дає змогу «познайомитись» зі своїми далекими і не дуже родичами, налагоджує обірвані зв'язки, єднає між собою сім'ї, які загубили один одного, дає інформацію про спільних предків з багатьма людьми.

Сьогодні проводити генеалогічні дослідження для одних людей є хобі. А для інших – спосіб зробити наукові історичні відкриття (щораз популярнішими стають розвідки з мікроісторії). Але для усіх ці дослідження розвивають навички у сфері аналізу історії, архівування

документів, прочитання рукописів, спілкування з людьми які можуть знати деталі історії родин.

Упродовж століть український народ стикався з численними випробуваннями: нападами, війнами та періодами окупації. Сьогодні Україна знову опинилася в стані війни, намагаючись захистити свій суверенітет і територіальну цілісність. У цей буремний час українцям особливо важливо замислитися над своїм корінням і спадщиною, черпаючи знання зі спадщини предків. Під час воєнного конфлікту процес дослідження свого походження може бути потужним інструментом зцілення та стійкості. Заглиблюючись в історію своєї сім'ї, ми можемо отримати краще розуміння власної ідентичності та місця у світі. Крім того, розповіді наших предків можуть слугувати нагадуванням про неминущу силу та стійкість українського народу, надихаючи нас не лише вистояти перед лицем труднощів, але й зберегти історію та культуру родини для нащадків.

Видатний дослідник-аналітик, поет зарубіжжя Євген Маланюк у «Нарисах з історії нашої культури» наголошує, що «найважливішим з наших завдань, як національної спільноти, було, є і буде: пізнавати себе» [4, с. 5].

З метою пізнання себе у наших пращурах та задля відродження національної, громадсько-політичної, державної свідомості студенти досліджують свій родовід. У межах дослідження нами передбачено складання структурного генеалогічного родового дерева та літопису роду (описового альбому роду). Оцінюється таке дослідження за спеціально розробленими критеріями [5].

Основними напрямками проведення дослідження «Мій родовід» є безпосередній пошук предків: імена, прізвища, дати народження/смерті, рід занять і місце проживання. Крім того, важливими є й соціокультурний та історичний аспекти, як-от: вивчення історії краю, визначних подій, що торкнулися роду, родового захоплення чи мистецтва (вишивки, родинних пісень, кулінарії, ремесла тощо).

Практичний досвід організації родовідних досліджень

Для ефективного проведення генеалогічних досліджень використовуються різні ресурси, включно з архівними записами, історичними документами, усними історіями та сучасними цифровими інструментами. Документуючи сімейні історії та зберігаючи знання предків, кожен може зробити внесок у глибше розуміння української історії та культури.

Генеалогічне дерево – це графічне зображення родинних зв'язків, що дає змогу відтворити історію роду. Саме по собі генеалогічне дерево добре тим, що допомагає в простій і короткій формі відновити, зафіксувати та зберегти пам'ять про основні події в родині.

Насамперед необхідно визначити, які споріднення творять родовід. Складаючи структурне генеалогічне дерево роду слід пам'ятати, що

головне дерево роду складається зі споріднених по крові його членів. Але, при цьому, розгалуження дерева відбувається через утворення нових сімей і виникає потреба створити нові гілки родинного дерева.

Існує кілька типів генеалогічних дерев. Класичний варіант мав би будуватись від предків до нащадків. Проте досвід показує, що простіше укласти структуру генеалогічного дерева від нащадків до предків, у міру віднайдення інформації про тих чи інших членів родини. У цьому випадку центром дерева стає одна людина, а нижче вказуються її батьки, потім – бабусі й дідусі – предки роду. Вище подається інформація про дітей, внуків – нащадків роду.

1. Починати будувати дерево вартує із себе, заповнивши комірки (прямокутники) щодо тих родичів, яких знає упорядник родоводу. При цьому слід пам'ятати: чим більше розростатиметься дерево, тим важче буде упорядковувати його. Важливо не переплутати покоління. У ряді, де відведене місце для автора дерева, розташовуються його/її сестри і брати (рідні, двоюрідні, троюрідні тощо), у ряді батьків, відповідно, усі їхні сестри, брати і т. д. Необхідно звернути увагу на лінії, якими з'єднуються найближчі родичі, вказувати повне ім'я та прізвище, повну дату народження (смерті) родичів, дівоче прізвище кожної жінки (рекомендуємо у дужках). У схемі доцільно зафіксувати всю інформацію, якою володіє студент на час проведення дослідження. Наприклад, студент знає, що його прапрабабуся по татові мала восьмеро братів і сестер, але про них відсутні відомості, тому в лінії згаданого покоління треба накреслити дев'ять комірок (прямокутників), адже це інформація, яка, можливо, буде віднята потім. А на час побудови дерева можна заповнити лише 1 комірку (прямокутник) з інформацією про відому прапрабабусю тощо.

Мінімальна інформація у комірках генеалогічного дерева – це ім'я, прізвище, дати народження і смерті. Крім цього, можна вказати основні сімейні події – шлюби й розлучення з іменами чоловіків або дружин. Якщо подружжя декілька разів перебувало в шлюбі або стосунках, у текстах чи стрілками потрібно вказувати, від якого саме шлюбу або стосунків народилися діти.

2. Наступний етап дослідження родового дерева – спілкування з родичами. Бесіди зі старшими членами родини потрібні, щоб дізнатися більше інформації: імена рідних братів бабусь і дідусів, їх подружжя, їхніх дітей. Здобутий нашими студентами досвід свідчить, що знаходяться дуже цікаві сімейні історії, впливають таємниці. Крім того, спілкування про дослідження родоводу сприятиме діалогу між поколіннями, що допоможе зберегти і передати цінні знання та мудрість старших поколінь молодшим. У процесі збирання інформації про рід знадобиться й допомога родичів, як

прямих, так і далеких. Всі вони є джерелом інформації. Потрібно спілкуватись з кожною людиною, яка може знати про родину те, чого не знає розробник генеалогічного дерева. Нерідко такими людьми можуть бути навіть сусіди і друзі родини. Отже, доводиться проводити опитування. Це найбільш цікавий та, водночас, найбільш складний етап у дослідженні роду. Готуючись зустрічей із родичами для збору інформації, необхідно переглянути наявні матеріали і занотувати питання, зважаючи на те, що б іще хотілося дізнатися. Питання можуть бути найрізноманітнішими. Доцільно працювати з диктофоном, фотоапаратом і записником, щоби записувати те, що будуть розказувати, та робити світлини документів чи інших речей, які допоможуть скласти родовід.

Розшифровуючи записи й відтворюючи їх на папері, доцільно зберегти автентичність, залишаючи без змін особливості мовлення людини. Родинні легенди можуть бути важливою частиною родинної історії. Це і є власне історія вашої родини, її звичаї, традиції, які важливо зберегти, щоби передати нащадкам. Якщо родичі живуть у селі і мають старі хати – вартує походити з ними по садибі, щоб відчутти дух родини, її основні побутові традиції. Можливо, варто розпитати про старі речі, попросити розказати, хто і як їх використовував. Таке дослідження може перерости у створення родинного музею.

Можна використовувати всі можливі способи отримання необхідної інформації, але при цьому пам'ятати, що здобути її буває дуже важко. Іноді потрібно не раз і не два зустрітись чи поговорити по телефону, щоби докопатися до коріння.

На жаль, «радянщина» залишила у багатьох людей сумні чи навіть трагічні спогади. Деякі люди досі бояться тоталітарного режиму минулої доби. У сім'ях, де були репресовані, часто воліють не ворохобити минуле. Може статися так, що документи знищені, щоби захистити рідних.

Ще одним важливим кроком у дослідженні є робота із сімейним архівом світлин, адже іноді вони часто бувають ціннішими за будь-який документ, оскільки можуть містити підписи про рік, місце та іншу інформацію про родичів, зафіксованих на них. Досліджуючи рід, потрібно зібрати або відновити всі наявні документи, що підтверджують спорідненість із предками: свідоцтва про народження, шлюб, смерть. Ці документи знадобляться для укладання літопису родини (описового альбому), а також під час архівного пошуку, адже певна категорія архівів видає свідоцтва чи довідки лише за наявності усіх документів, що підтверджують спорідненість. Якщо проблеми починаються на цьому етапі, слід звернутися до доступних ресурсів [6]. Також варто зібрати й інші документи (дипломи, автобіографії, пенсійні посвідчення, трудові книжки,

грамоти тощо). Усіх їх, особливо старі, краще тримати у розгорнутому вигляді в картонних файлах і, звичайно, бажано зробити копії.

Якщо ж хтось із родичів теж зацікавився цими дослідженнями, обов'язково треба поділитися своїми знахідками, адже таким чином відкривається можливість ширшого пошуку.

Ще одне цінне джерело інформації – кладовища. На надгробних плитах можна знайти цінну інформацію. Буває, що знайти могилу того чи іншого родича досить важко. Якщо відома дата смерті, то можна звернутися до адміністрації кладовища. Як правило, там зберігаються книги із записами про місце поховання, а якщо поховання відносно недавнє, то в книзі також вказано і хто його поховав. Це може стати у нагоді, якщо є дуже мало інформації про цього предка.

Цінним джерелом інформації про членів родини є місцеві парафіяльні церкви. У церковних книгах можна знайти записи про хрещення, шлюб, смерть рідних.

Наступним кроком пошуку є робота в архівах. Якщо у міському чи районному архіві не знайшлося відповідної інформації про членів родини, то варто продовжити пошук в обласному чи архівах інших областей. Сьогодні роботу з віддаленими архівами можна вести дистанційним шляхом – електронною поштою, факсом чи традиційною поштою. Краще заздалегідь зателефонувати до архіву і з'ясувати, яким чином можна надіслати запит. Кожен архів має свої правила. Так, для прикладу для Державного історичного архіву в місті Львові є прийнятним як запит електронною поштою чи факсом, так і запит, надісланий звичайною поштою [7]. Після з'ясування оптимального способу комунікації з архівістами, можна надсилати відповідний запит. Зазвичай, послуги архіву є платними. Кожен із них має внутрішні правила щодо пошуку та його вартості. Так, Центральний державний історичний архів України у Києві (ЦДІАК) шукає в межах 6 років (+/- 3 роки від заявленої дати), в інших архівах цей діапазон коливається, приблизно від 3 до 10 років. Важливу роль відіграє і населений пункт, у якому проживали рідні.

Чимало цікавої та цінної інформації тепер можна знайти в Інтернеті. Тут можна шукати родичів, осіб зі спільним прізвищем або інформацію про загиблих предків. Якщо є інформація про предків, які жили за кордоном, або там є родичі, то варто звернутись у міжнародні мережі *Geni* [8], *Ancestry.com* [9], *MyHeritage* [10], а також його локальну версію, наприклад для Польщі – *MoiKrewni*.

3. Оформлення літопису родини. Фотоальбоми, в яких зібрано світлини рідних, близьких та знайомих, є, мабуть, у кожній сім'ї. Дехто вписує у них пам'ятні імена та дати. Однак ці фотозбірки дають далеко не

повну інформацію про предків. Тому доцільним є, досліджуючи родовід, створити літопис родини з описом та оформленням усіх документів і світлин, які вдалося віднайти у ході дослідження. Процес створення й ведення таких літописів згуртовує рідних, виховує любов і шану до своєї сім'ї, свого будинку, вулиці, села чи міста, до своєї держави.

Для ведення літопису можна використати звичайний фотоальбом, або ж альбом для малювання. На першій сторінці зазначається його назва, наприклад «Літопис родини...» (вказати прізвище, (герб) роду), на другій – звернення до нащадків, на третій зображується структурна схема генеалогічного дерева родини. Решта сторінок відводиться для фотографій і пояснювальних підписів.

Складання літопису родини – це і дослідницька, і творча робота. Передусім треба зібрати якнайбільше даних, що становлять інтерес. У близьких і далеких родичів можуть бути світлини, старі листи, інші цінні матеріали. Корисну інформацію можна почерпнути із розповідей старшого покоління, а також шляхом листування та відвідування місць, пов'язаних із перебуванням там рідних у різні часи. Всі ці дослідження варто розмістити у літописі роду.

До текстів, де наводяться основні відомості про членів родини першого-четвертого покоління: ім'я, по батькові та прізвище, дату народження, освіти, професію, рід занять, місце проживання. Варто вказати характерні риси, родинні зв'язки, цікаві відомості про кожного тощо. Важливо біля текстів розміщувати світлини тих, про кого йдеться. На останній сторінці слід вказати прізвище автора літопису.

Минуть роки, прийдуть нові покоління. З великою цікавістю і користю для себе гортатимуть наші випускники сторінки літопису родини. Оскільки Україна продовжує протистояти викликам війн та конфліктів, важливість дослідження свого походження неможливо переоцінити. Досліджуючи свій сімейний родовід і з'єднуючись із нашою культурною спадщиною, ми можемо глибше оцінити жертви та боротьбу тих, хто був до нас, черпаючи силу та натхнення з їхньої духовної спадщини. Цим ми можемо вшанувати пам'ять наших предків і підтвердити нашу відданість справі збереження історії та культури України для майбутніх поколінь.

Євген Маланюк пише: «Немає культури (чи, як хто воліє, "цивілізації") без коріння, без генетичної лінії і без обличчя...» [4, с. 8]. Слідом за цією настановою зауважимо, що пропагування родознавчої роботи, практичне її стимулювання як гармонійного елементу вивчення дисциплін «Історія та культура України» та «Історія української культури» має не лише дидактичне значення, виконує виховну роль, а ще є своєрідним вступом до науково-дослідницької діяльності в предметній царині

майбутнього фаху, адже така етнографічно-родознавча розвідка поєднує в собі необхідність застосування низки методів дослідження, в тому числі – робота з джерелами, інтерв'ю, аналіз та узагальнення тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У процесі дослідження генеалогії перед студентами відкриваються дивовижні odkrovenня про родинну спадщину, історії про стійкість, виживання й адаптацію перед обличчям історичних викликів. Поєднуючи фрагментовані наративи та спілкуючись із далекими родичами, молоді люди можуть реконструювати мозаїку свого походження та глибше оцінити різноманітні впливи, які сформували українське суспільство. Крім того, генеалогічне дослідження розвиває відчуття зв'язку з минулим, дає можливість продовжувати спадщину своїх предків і робити внесок у збереження українського культурного надбання.

Продовжуючи досліджувати нитки, які зв'язують нас із нашими предками, ми робимо свій внесок у нинішній гобелен української спадщини, гарантуючи, що майбутні покоління успадкують спадщину, просякнуту історією, культурою та стійкістю.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні родознавчої діяльності не лише як предмету навчання, а й як методу навчання у вищій освіті.

Література:

1. Горський В. Філософія в українській культурі (методологія та історія). Київ : Парапан В.Б., 2001. 240 с.
2. Довга Л., Лігус М. «Українська культура» як дослідницьке поле та навчальна дисципліна: пропозиції до вирішення назріли проблем. *Філософія освіти. Philosophy of Education*. 2023. Т. 29, № 1. С. 216–235. URL: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-1-12> (дата звернення: 24.02.2025).
3. Смолінська О.С., Купчак Т.З., Дзюбинська Х.А. Феноменологія родознавства в культурно-освітньому просторі університету. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2018. № 4, С. 96–102.
4. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури. К., 1992. 78 с. Репринтне відтворення видання 1954 р. URL : <https://diasporiana.org.ua/ideologiya/974-malanyuk-ye-parisi-z-istoriyi-nashoyi-kulturi/>
5. Методичні рекомендації для підготовки наукової розвідки «Мій родовід» / уклад. Т. Купчак. Львів : ЛНУВМБ ім. С.З. Гжиц., 2019. 30 с.
6. Український генеалогічний портал: Архіви - Родовід. *Багатомовне генеалогічне дерево - Родовід*. URL: https://uk.rodovid.org/wk/Український_генеалогічний_портал:Архіви (дата звернення: 24.02.2025).
7. Центральний державний історичний архів України м. Львів. *Центральний державний історичний архів України м. Львів*. URL: <https://tsdial.archives.gov.ua/> (дата звернення: 24.02.2025).
8. Family Tree & Family History at Geni.com. *Family Tree & Family History at Geni.com*. URL: <https://www.geni.com/> (date of access: 24.02.2025).

9. Ancestry® | Family Tree, Genealogy & Family History Records. Ancestry® | Family Tree, Genealogy & Family History Records. URL: <https://www.ancestry.com/> (date of access: 24.02.2025).

10. Безкоштовне родинне дерево, генеалогія, сімейна історія та ДНК-тестування. MyHeritage. URL: <https://www.myheritage.com.ua/> (дата звернення: 24.02.2025).

References:

1. Horskyi, V. (2001). *Filosofia v ukrainskii kulturi (metodolohiia ta istoriia)* [*Philosophy in Ukrainian culture (methodology and history)*]. Parapan V.B. [in Ukrainian].

2. Dovha, L., & Lihus, M. (2023). Ukrainska kultura yak doslidnytske pole ta navchalna dystsyplina: propozyitsii do vyryshennia nazryly problem ["History of Ukrainian Culture" as a research field and academic discipline: suggestions for solving pressing problems]. *Filosofii osvity – Philosophy of Education*, 29(1), 216– 235. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-1-12> [in Ukrainian].

3. Smolinska, O., Kupchak, T., & Dzyubynska, Kh. (2018). Fenomenolohiia rodoznavstva v kulturno-osvitnomu prostori universytetu [Phenomenology of genealogy in the cultural and educational space of the university. Bulletin of the National Academy of Managers of Culture and Arts.]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv - Bulletin of the National Academy of Culture and Arts Management*, 4, 96–102 [in Ukrainian].

4. Malaniuk, Ye. (1992). *Narysy z istorii nashoi kultury. Reprintne vidtvorennia vydannia 1954 r.* [Essays on the History of Our Culture. Reprint of the 1954 edition.] <https://diasporiana.org.ua/ideologiya/974-malanyuk-ye-narisi-z-istoriyi-nashoyi-kulturi/> [in Ukrainian]

5. Kupchak, T. (Eds.). (2019). *Metodychni rekomendatsii dlia pidhotovky naukovoï rozvidky «Mii rodovid»* [Methodological recommendations for preparing scientific research "My Genealogy"]. LNUVMB im. S.Z. Gzhytskoho [in Ukrainian].

6. *Ukrainskyi henealohichnyi portal: Arkhivy – Rodovid* [Ukrainian Genealogical Portal: Archives - Rodovid.]. (n. d.). Bahatomovne henealohichne derevo – Rodovid [Multilingual family tree - Rodovid]. https://uk.rodovid.org/wk/Український_генеалогічний_портал:Архіви [in Ukrainian].

7. *Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy m. Lviv* [Central State Historical Archive of Ukraine, Lviv.]. (n. d.). Central State Historical Archive of Ukraine, Lviv.. <https://tsdial.archives.gov.ua/> [in Ukrainian].

8. *Family Tree & Family History at Geni.com.* (n. d.). Family Tree & Family History at Geni.com. <https://www.geni.com/> [in English].

9. Ancestry® | Family Tree, Genealogy & Family History Records. (n. d.). Ancestry® | Family Tree, Genealogy & Family History Records. <https://www.ancestry.com/> [in English].

10. *Bezkoshtovne rodynne derevo, henealohiia, simeina istoriia ta DNK-testuvannia* [Free family tree, genealogy, family history and DNA testing]. (n. d.). MyHeritage. <https://www.myheritage.com.ua/> [in Ukrainian].